

Tevredenheid over praktijkgerichtheid/contact beroepspraktijk

Studenten in sector vaker tevreden dan in totale hoger onderwijs	2
Wisselende tevredenheid over praktijkgerichtheid.....	3
Pabo-studenten meest tevreden over contact met beroepspraktijk.....	4
Pabo-afgestudeerden meest tevreden over begeleiding school	5

In dit onderdeel kijken we naar de tevredenheid van studenten in het onderwijs over twee praktijkaspecten tijdens de opleiding. Het zijn de 'praktijkgerichtheid van de opleiding' en het 'contact met de beroepspraktijk tijdens de opleiding' (bijv. stages, gastsprekers). We laten zien hoe groot de groep studenten is die hier (zeer) tevreden over is, gebaseerd op vraag 5/V19 b en c van de Nationale Studenten Enquête (NSE), vragenlijst (2016).

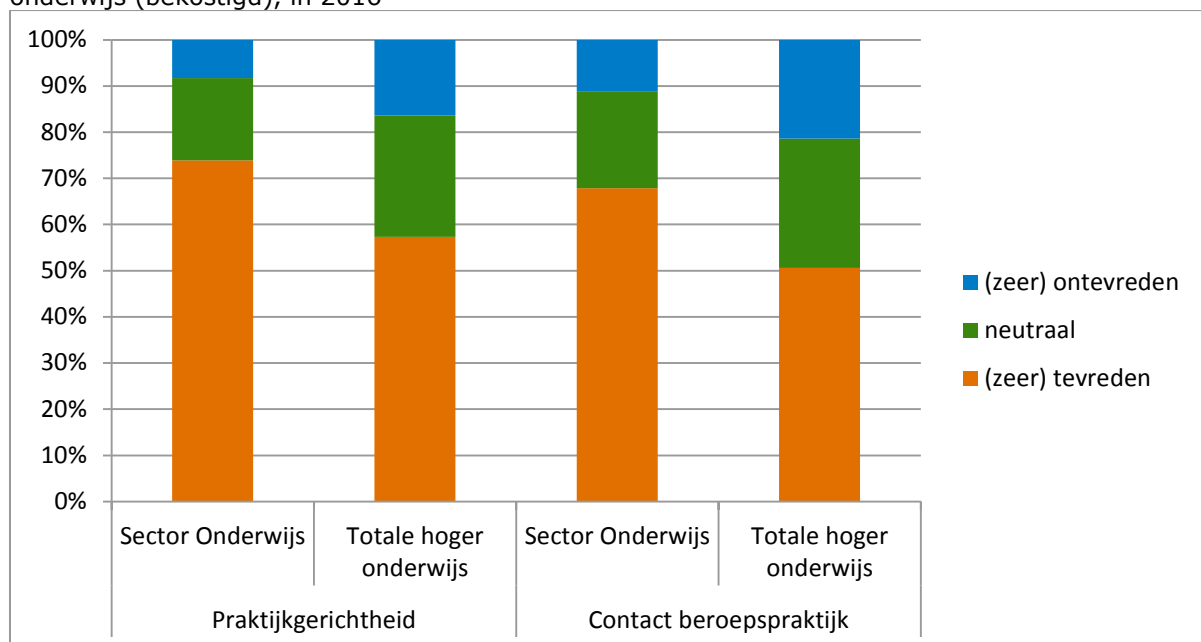
De tekst is aangevuld met informatie uit de inspectieonderzoeken onder afgestudeerden van lerarenopleidingen, waaronder pabo's (rapporten *Beginnende leraren kijken terug*).

Studenten in sector vaker tevreden dan in totale hoger onderwijs

In de sector Onderwijs (bekostigde opleidingen) zijn de studenten over zowel de praktijkgerichtheid van de opleiding als het contact met de beroepspraktijk tijdens de opleiding vaker tevreden dan in het totale hoger onderwijs. De groep (zeer) ontevreden studenten in de sector Onderwijs is kleiner dan in het totale hoger onderwijs. Dit is te zien in Figuur 11.1.

Studenten in de sector Onderwijs zijn iets tevredener over het aspect praktijkgerichtheid van de opleiding dan over het aspect contact met de beroepspraktijk. 74 procent van de studenten is (zeer) tevreden over de praktijkgerichtheid versus 68 procent over het contact met de beroepspraktijk.

Figuur 11.1: Sector Onderwijs: gestapeld percentage tevredenheid van studenten in het bekostigd hoger onderwijs over de praktijkgerichtheid en het contact met de beroepspraktijk tijdens de opleiding, naar (zeer) tevreden, neutraal en (zeer) ontevreden, in de sector en het totale hoger onderwijs (bekostigd), in 2016

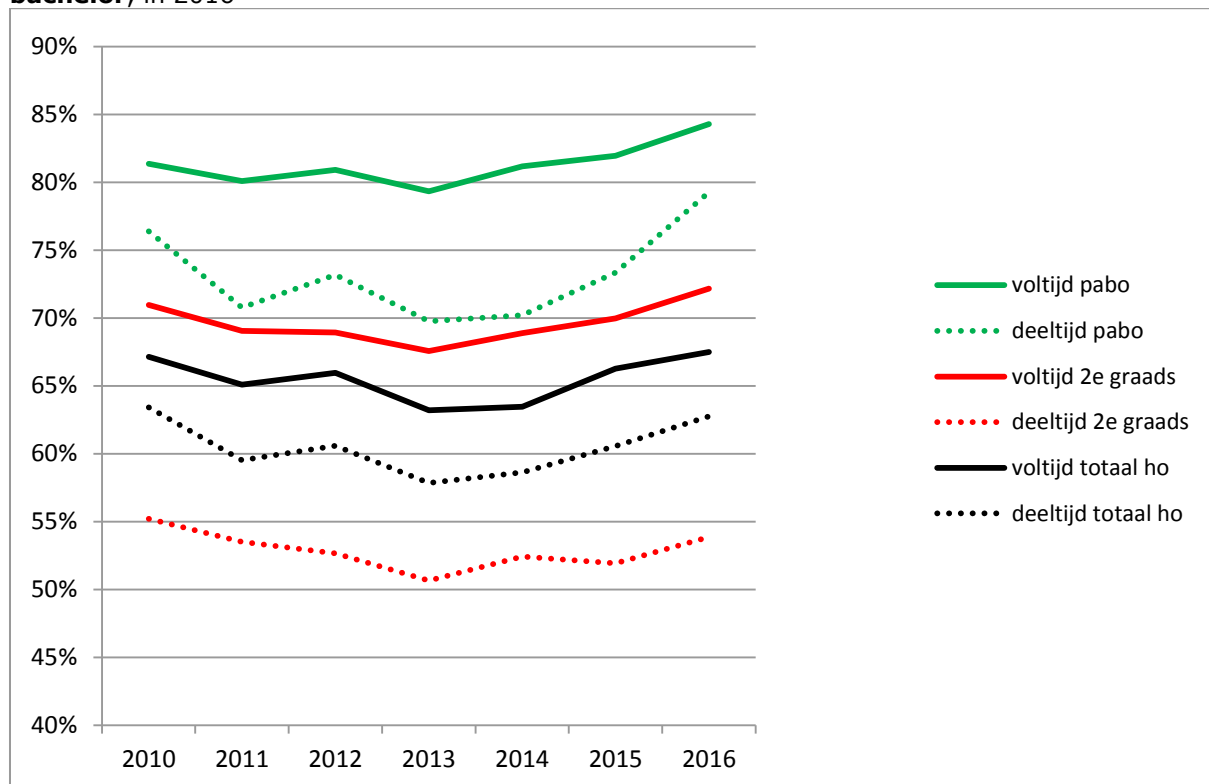
Bron: NSE; studiekeuze123, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

Wisselende tevredenheid over praktijkgerichtheid

Als we de tevredenheid in de sector Onderwijs over de praktijkgerichtheid van de opleiding verder bekijken zien we dat er grote verschillen zijn tussen bekostigde voltijd- en deeltijdopleidingen. Dat laat Figuur 11.2 goed zien.

De tevredenheid over de praktijkgerichtheid van de opleiding is het hoogst onder voltijd- en deeltijdstudenten van pabo-studenten. Alleen de tevredenheid van deeltijdstudenten in tweedegraads lerarenopleidingen hbo is lager dan de voltijd- en deeltijdgemiddelden van het totale hbo hoger onderwijs.

Figuur 11.2: Sector Onderwijs: percentage van studenten in het bekostigd hoger onderwijs over de praktijkgerichtheid van de opleiding, in de subsectoren, naar voltijd- en deeltijdvarianten **hbo-bachelor**, in 2016

Bron: NSE; studiekeuze123, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

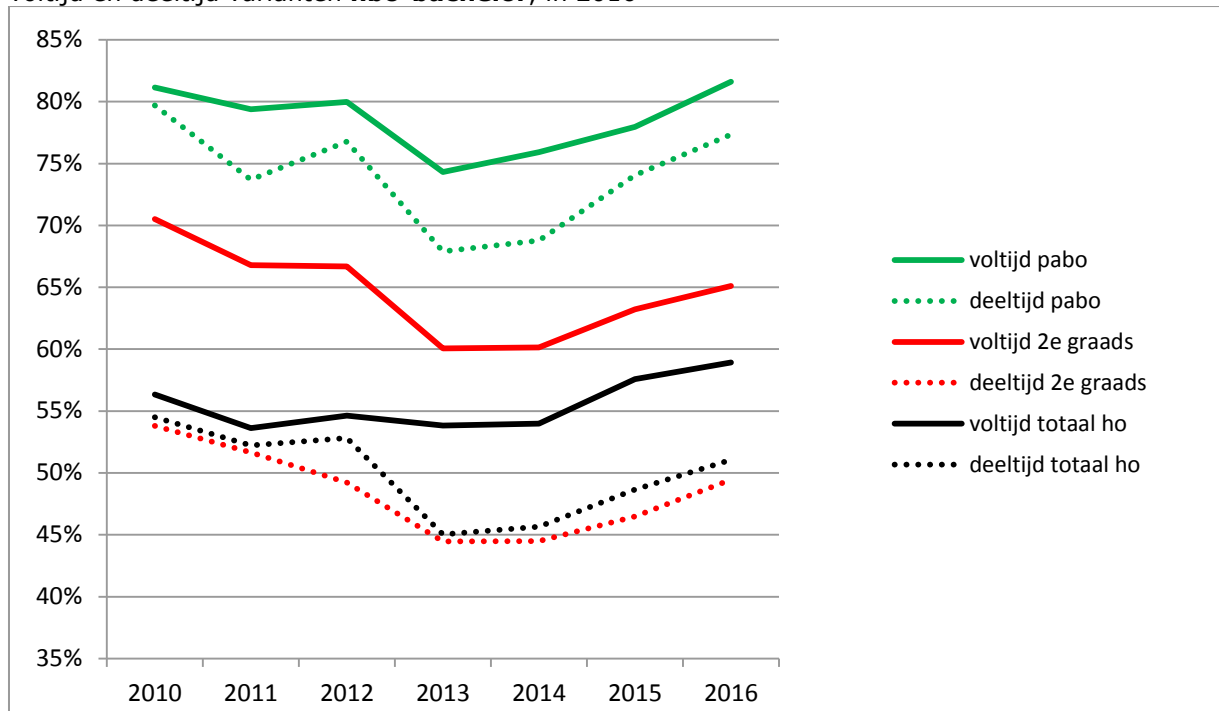
Uit de analyses door de inspectie komt ook een relatief grote stijging van de tevredenheid van studenten over de praktijkgerichtheid van de opleiding bij de ulo's naar voren. Bij de voltijd-variant zien we een stijging van 63 procent tevredenheid in 2010 naar 73 procent in 2016, een stijging van 10 procentpunt. Bij de deeltijd-variant is die toename ook aanwezig alleen iets minder.

Pabo-studenten meest tevreden over contact met beroepspraktijk

Bij de tevredenheid van studenten over het contact met de beroepspraktijk zien we grote verschillen tussen de groepen opleidingen. Zeker als we ook het verschil tussen (bekostigde) voltijd en deeltijd opleidingsvarianten in aanmerking nemen. Zo zien we in 2016 een tevredenheid over het contact met de beroepspraktijk van bijna 82 procent onder voltijd pabo-studenten en maar 50 procent tevredenheid onder deeltijdstudenten in de tweedegraads lerarenopleidingen hbo (zie Figuur 11.3).

Wat opvalt is dat voor beide aspecten de tevredenheid over de deeltijdopleidingen steeds (sterk) achterblijft bij die over voltijdopleidingen. Dat zien we ook in het totale hoger beroepsonderwijs. Met name vanaf 2013.

Figuur 11.3: Sector Onderwijs: percentage studenten in het bekostigd hoger onderwijs dat tevreden is over het contact met de beroepspraktijk tijdens de opleiding, in de subsectoren, naar voltijd en deeltijd varianten **hbo-bachelor**, in 2016

Bron: NSE; studiekeuze123, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

Bij voltijd ulo-studenten uit bekostigde opleidingen is de tevredenheid over het contact met de beroepspraktijk toegenomen van 62 procent in 2010 naar 80 procent in 2016. Tussen 2015 en 2016 stijgt ook de tevredenheid van deeltijd ulo-studenten over het contact met de beroepspraktijk sterk: in 2016 is eveneens 80 procent van de ulo-deeltijdstudenten tevreden over het contact met de beroepspraktijk.

De tevredenheid over het contact met de beroepspraktijk neemt in de loop van de jaren heen sterk af bij studenten in professionaliseringsopleidingen. Bij voltijd-studenten neemt dit af van 78 procent in 2010 tot 54 procent in 2015, de percentages voor deeltijdstudenten zitten daar een kleine 10 procentpunt onder.

In het niet-bekostigde onderwijs zijn opleidingen in de sector Onderwijs voornamelijk tweedegraads lerarenopleidingen hbo die in deeltijd worden aangeboden. De tevredenheid over deze opleidingen fluctueert sterk door de jaren heen. Dat geldt zowel voor het aspect 'contact met de beroepspraktijk' als voor 'praktijkgerichtheid van de opleiding'. De tevredenheid loopt uiteen van ruim 50 tot 75 procent, waarbij de tevredenheid over de praktijkgerichtheid van de opleiding hoger is dan voor het aspect contact met de beroepspraktijk.

Pabo-afgestudeerden meest tevreden over begeleiding school

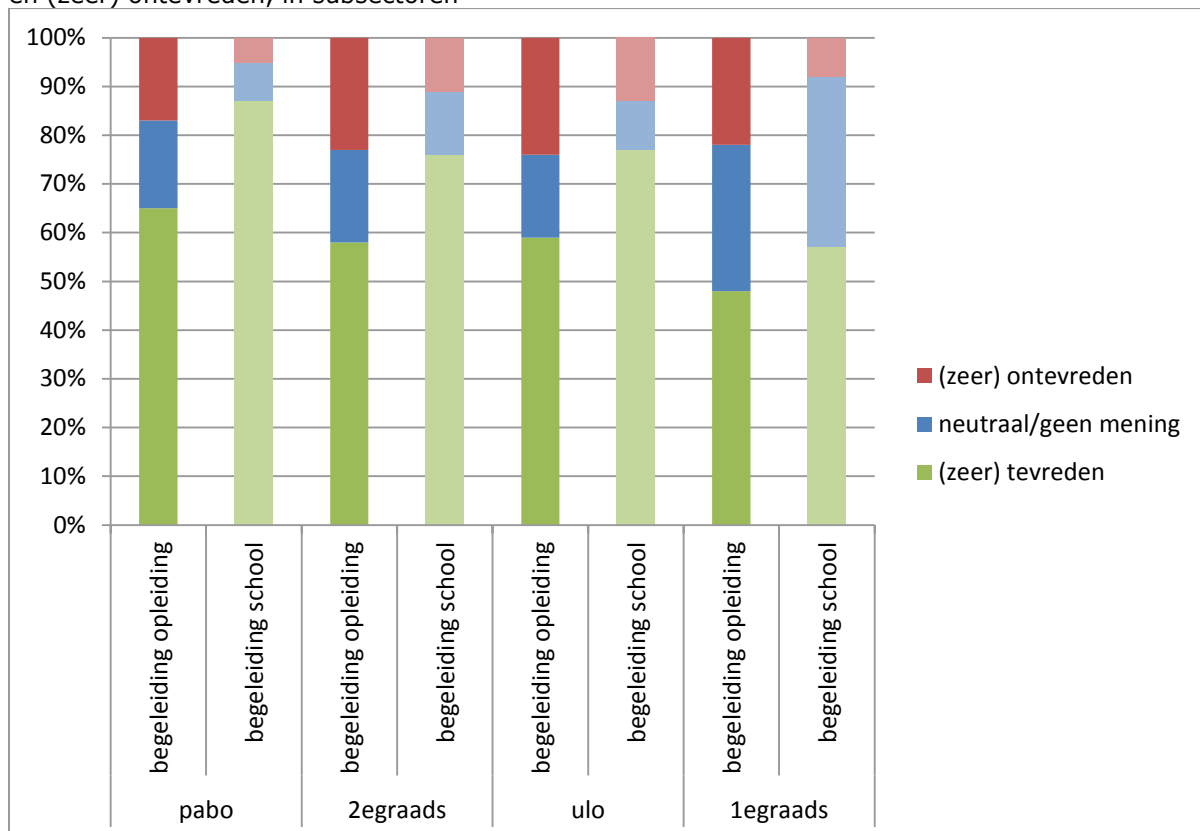
Naast de gegevens uit de NSE presenteren wij hier ook een aantal conclusies uit het inspectieonderzoek *Beginnende leraren kijken terug* gerelateerd aan de praktijkcomponent van de opleiding. Aan afgestudeerden van pabo's en lerarenopleidingen voortgezet onderwijs heeft de inspectie gevraagd hoe zij oordelen over de begeleiding van hun stage of werkplekleren (rapporten *Beginnende leraren kijken terug*). De twee vragen waren:

1. In hoeverre bent u tevreden over de kwaliteit van de begeleiding vanuit de pabo/lerarenopleiding?
2. In hoeverre bent u tevreden over de kwaliteit van de begeleiding door de stage- of opleidingschool?

Voor alle onderzochte groepen opleidingen (pabo, tweedegraads lerarenopleidingen hbo, ulo, eerstegraads lerarenopleidingen hbo-master) geldt dat de tevredenheid over de kwaliteit van de begeleiding vanuit de stage- of opleidingschool hoger is dan de tevredenheid over de begeleiding vanuit de opleiding (zie Figuur 11.4). Pabo studenten zijn het tevredenst.

Voor de eerstegraads-lerarenopleidingen hbo-master is de situatie anders dan voor de overige opleidingstypen: studenten van deze opleiding beschikken vrijwel altijd over een tweedegraads-bevoegdheid en werken vaak al in het (voortgezet) onderwijs. Een deel van deze afgestudeerden gaf aan dat de vraag niet van toepassing was op hun situatie.

Figuur 11.4 Sector Onderwijs: percentage oordelen van afgestudeerden over de begeleiding vanuit de opleiding en vanuit de stage- of opleidingschool, naar (zeer) tevreden, neutraal/geen mening en (zeer) ontevreden, in subsectoren

Bron: Inspectie van het Onderwijs

Meer weten: Voor verdere informatie over de subsectoren in de sector Onderwijs zie de factsheets per subsector. Voor meer informatie over de indicatoren in de sector, zie de factsheets per indicator.

Sectorbeeld Onderwijs

Het sectorbeeld Onderwijs gaat over de opleidingen die zijn gericht op het leraarschap. Voorbeelden daarvan zijn de pabo-opleidingen, de eerste- en tweedegraads lerarenopleidingen en de universitaire lerarenopleidingen.

De belangrijkste ontwikkelingen, trends en de stand van zaken in de sector Onderwijs worden in dit sectorbeeld weergegeven. U kunt lezen over groepen van opleidingen of over specifieke indicatoren per opleidingsgroep.

Een sectorbeeld is bedoeld om feitelijk (neutraal) te informeren over de stand van zaken bij de opleidingen. Hiervoor combineert de inspectie verschillende bestaande openbare bronnen over bijvoorbeeld studentenpopulatie, studiesucces en studentenenquêtes. Ook de oordelen over de kwaliteit van het onderwijs door de NVAO zijn een bron. Het sectorbeeld Onderwijs is aangevuld met informatie en oordelen uit inspectieonderzoek onder afgestudeerden van pabo's en lerarenopleidingen.

Het sectorbeeld bestaat uit verschillende onderdelen. Na de inleiding, wordt ingegaan op elf indicatoren. Elke indicator komt apart aan bod. Bij elke indicator worden de verschillende groepen opleidingen met elkaar vergeleken. Vervolgens wordt specifiek aandacht besteed aan vijf groepen opleidingen:

- pabo;
- tweedegraads lerarenopleidingen;
- eerstegraadslerarenopleidingen;
- universitaire lerarenopleidingen;
- eerstegraads lerarenopleidingen kunst/lichamelijke opvoeding.

Naast deze vijf groepen onderscheiden we ook opleidingen professionalisering, onderwijsondersteuners en een groep overig. Omdat deze laatste drie groepen niet opleiden tot een onderwijsbevoegdheid worden deze niet apart beschreven. Deze worden wel meegenomen in de beschrijving van de indicatoren. Tenslotte zijn er twee bijlagen. Een met de lijst met alle opleidingen van deze sector en een bijlage die ingaat op de gebruikte databronnen en definities van de indicatoren.

U leest het sectorbeeld als een naslagwerk. Het is niet volgens de traditionele rapportagewijze opgebouwd met de structuur: vraagstelling, onderzoeksbevindingen, conclusie. Dit betekent dat het sectorbeeld niet van voor naar achter gelezen hoeft te worden, maar dat u delen onafhankelijk van elkaar kunt lezen en kunt selecteren wat u interessant vindt om te lezen.

Het sectorbeeld Onderwijs is het derde sectorbeeld dat we presenteren via de website. Eerder publiceerden we al het sectorbeeld Gedrag & Maatschappij en het sectorbeeld Techniek. Over de lerarenopleidingen publiceerden wij in 2014 het rapport *De sector lerarenopleidingen in beeld*, dat u kunt beschouwen als voorloper van het sectorbeeld Onderwijs.

De inspectie is benieuwd wat u vindt van de vorm en presentatie van het sectorbeeld. We nodigen u van harte uit uw reactie met ons te delen.